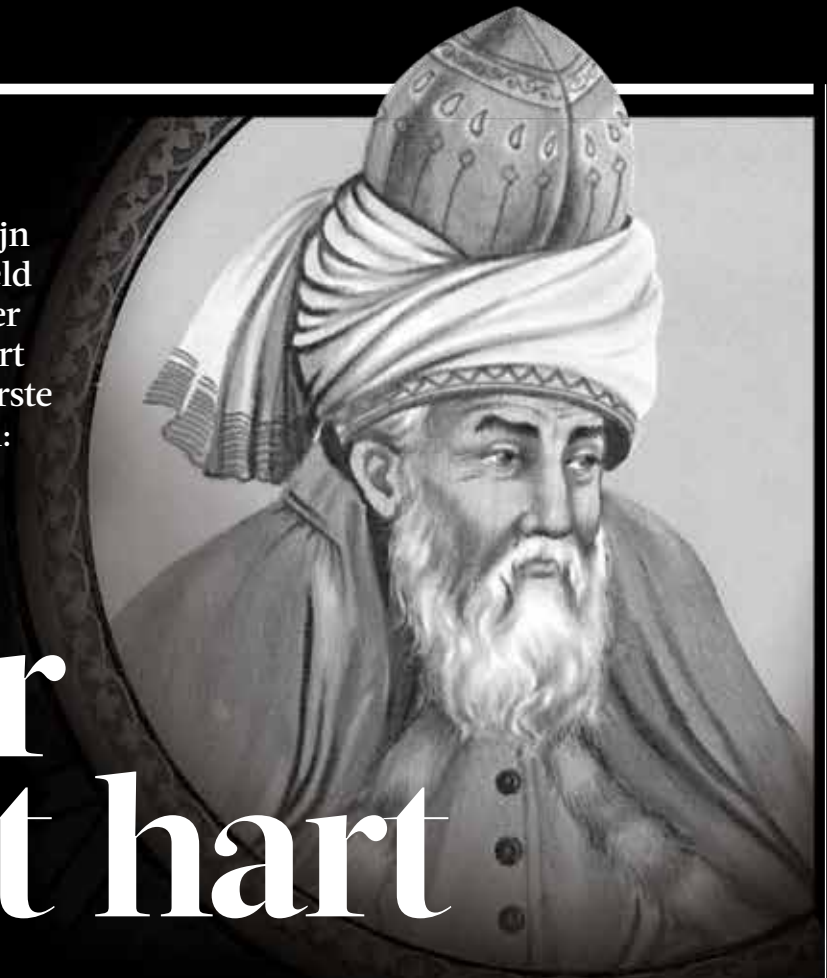

Programmamaker Sinan Can reist geregeld naar oorlogsgebieden. In zijn reistas zit altijd het werk van zijn held de Perzische soefimysticus en dichter **Jalal ad-Din Rumi**, die hem inspireert en troost. Op 25 maart wordt het eerste deel van Cans tweeluik uitgezonden: *Sinan zoekt de klas van Elias*.

Dichter van het hart

Wanneer maakte u kennis met Jalal ad-Din Rumi?

'Als jongetje kende ik zijn naam als grondlegger van het soefisme, maar ik had nog

nooit iets van hem gelezen. In 2002 liep ik stage in Istanbul en daar trof ik in een boekwinkel zijn verzamelde werk, *Masnavi*. Ik kocht het, maar las het niet. Vier jaar later overleed mijn neef, die me heel dierbaar was. Ik worstelde met een immens verdriet, en dat was het moment waarop ik Jalal ad-Din Rumi (1207-1273) ben gaan lezen. Het was alsof zijn gedichten op me hadden liggen wachten.'

Boden zijn verzen troost?

'Het hielp geweldig bij het rouwen. Ik zat met het probleem dat ik mijn neef niet meer kon vertellen dat ik van hem hou. Maar door Rumi besef ik dat liefde nooit dooft. Een kerngedachte van het soefisme is dat alles van waarde wederkeert – weg is niet echt weg, maar iets kan in een andere vorm of gedaante terugkeren. Ik vind dat

troostend. Rumi schrijft over universele waarden van het hart, over liefde, schoonheid, tolerantie en pijn, en dat doet hij op adembenemende wijze.

Wat is Rumi's belangrijkste wapenfeit?

'Je voelt dat hij zelf de emoties heeft doorleefd die hij zo weergaloos onder woorden brengt. Vanwege de vanuit het oosten oprukkende Mongolen vluchtte hij vanuit Balkh, dat nu in Afghanistan ligt, richting het westen en vestigde zich uiteindelijk in 1228 in de Turkse stad Konya. Daar ontmoette hij zijn boezemvriend en inspirator derwisj Sjems Tebrizi. Dankzij deze vriendschap transformeerde Rumi van een Koran-geleerde in een mysticus. Gaandeweg werd er geroddeld over de aard van hun vriendschap, waarop Sjems vertrok. Na vele smeekbedes keerde hij toch terug, maar hij werd later vermoord, vermoedelijk door jaloerse volgelingen van Rumi. Ik durf te beweren dat het verdriet

over zijn vriend Rumi heeft gevormd tot de grootse dichter die hij was. Scheppen komt voort uit lijden.'

Wat hebt u van Rumi geleerd?

'Dat ieder mens iets voor een ander kan betekenen. Ik ben een volger van het soefisme als richtsnoer voor barmhartigheid, verdraagzaamheid en tolerantie.

Iedereen die met een moreel kompas leeft is in mijn ogen al een soefi, daar hoeft je je niet voor te bekeren.'

BIJ CRISES
'IK LEES ZIJN
WERK SOMS
HUILEND'

Helpt het?

'Het soefisme heb ik soms hard nodig om mijn vertrouwen in de mensheid niet te verliezen. Mijn ouders vertelden me dat ieder mens van nature goed is, maar ik heb ontdekt dat dit niet altijd het geval is. Tijdens mijn reizen in oorlogsgebieden heb ik het werk van Rumi altijd bij me. Ik lees het in mijn hotelkamer, soms hard huilend, maar zijn woorden voorkomen dat ik instort.'

Alies Pegtel is historicus en journalist.